

ПОРАДИ БАТЬКАМ вiд логопеда

вчитель-логопед І.С.Роман

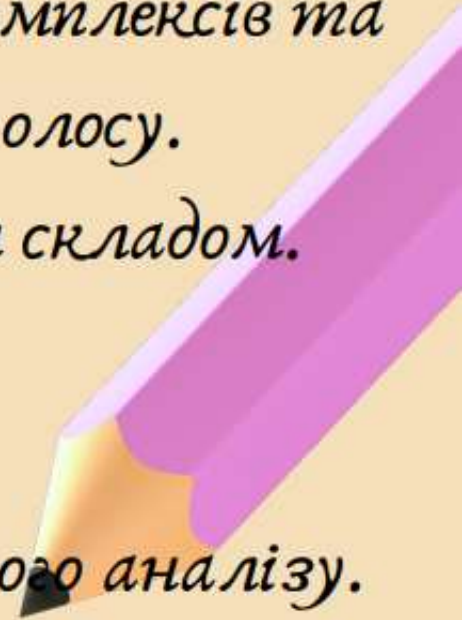

Ігри для розвитку фонематичного слуху у дітей

Відсутність повноцінного фонематичного сприймання затримує формування звуковимови дітей, не дає змоги повною мірою засвоїти словниковий запас та граматичну будову мови, що гальмує розвиток зв'язного мовлення взагалі. Це означає, що усунення дефектів мовлення неможливе без спеціальної корекції фонематичного сприймання. Зрозуміло, що без вміння чітко диференціювати фонемати рідної мови не опанувати навичок звукового аналізу та синтезу, не засвоїти граматики.

Правильне мовлення, успішне навчання письма та читання передбачає обов'язковий розвиток фонематичного сприймання, який починається з найперших кроків логопедичної роботи та умовно поділяється на шість етапів:

1. Упізнання немовленневих звуків.

2. Розрізнення однакових слів, фраз, звукокомплексів та звуків за висотою, силою і тембром голосу.

3. Розрізнення слів, близьких за звуковим складом.

4. Диференціація складів.

5. Диференціація звуків.

6. Навчання навичок елементарного звукового аналізу.

- На першому етапі, наприклад, можна пограти у гру «Великий – маленький», використовувачи дві іграшки різного розміру. Логопед ставить на стіл двох зайчиків, пояснює та показує, як грає великий зайчик (голосно), а як маленький (тихо). Потім за ширмою відтворює то тихі, то гучні удари в барабан. Діти повинні показати, який зайчик зараз заграє.

- На другому етапі діти вчаться розрізняти однакові слова, звукокомплекси та звуки, орієнтуючись на різну висоту, силу та тембр голосу. Доцільно використовувати ігри: «Хто кличе?», «Хто кричить?», «Близько – далеко», «Матуся – дитинча», «Чие дитинча заблукало?», «Сумний – веселий».

- На третьому етапі діти вчаться розрізняти слова, близькі за звуковим складом. У грі «Зупинимо Незнайку» логопед показує дітям картинку, голосно та чітко називає: «Хата». Потім пояснює: «Я буду Незнайком, який називає картинку то правильно, то неправильно. Коли Незнайко помилятиметься, ви плескайте у долоньки (дзвоніть у дзвоники, показуйте червоні кружечки, махайте прапорцями). Логопед говорить: «Хата – вата – дата – хата – тата – гата – хата». Спочатку логопед добирає слова легкі за звуковим складом, а потім складніші.

На четвертому етапі діти вже готові до того, щоб розрізняти склади. Починати можна з гри «Скажи, що зайве». Логопед називає складовий ряд, наприклад: на – на – на. Дитина має назвати зайвий склад. Потім складові ряди ускладнюються таким чином: на – но – на; ка – ка – га – ка.

У грі «Пильнуй» логопед викликає дитину-ведучого та говорить їй на вушко певний склад, наприклад, на. Дитина вголос повторює його. Логопед називає за дитиною той самий або протилежний склад. Це повинно вийти приблизно так: на – на, на – ба. Діти повинні після кожної пари складів, які говорять ведуча та логопед, визначити, однакові склади було названо чи різні. Для цього логопед пропонує підняти прапорці, якщо склади різні.

- *На п'ятому етапі дітей навчають розрізняти фонемні рідної мови. Причому розпочинати треба з диференціації голосних звуків. Логопед роздає картинки-символи з зображенням поїзда (у), дівчинки (а), коника (і). Потім по чергово вимовляє ці звуки, спочатку подовжено: а-а-а, у-у-у, і-і-і. Почувши названий звук, діти піднімають відповідну картинку-символ.*

Згодом діти навчаються аналізувати ряд із 2, 3, 4 голосних звуків. Після ознайомлення на заняттях із голосними звуками та засвоєння відповідних символів

можна проводити ігри на аналіз сполучень із двох, трьох, а потім і чотирьох звуків.

Наприклад, гра «Що співають сестрички?»

Мета: навчити аналізувати сполучення з 2-3 голосних.

Логопед викладає по 2, а потім по 3 символи в ряд (ляльки в сукнях певного кольору – Ася, Уля, Оля), пропонує дітям заспівати пісеньки сестричок: (а-у), (і – о) тощо. Логопед запитує: «Скільки сестричок співало?» (Дві). Які звуки співали сестрички? (Ася – а, Уля – у). Який перший звук? Який другий? Скільки звуків усього почули?» Таким чином відпрацьовуються ряди з трьох, чотирьох голосних звуків.

*Тільки наполегливі систематичні заняття
батьків з дітьми допоможуть незабаром подолати
всі труднощі в мовленні і вийти на новий рівень
мовленнєвого розвитку...*

